

KESKUSKAUPPAKAMARIN KANNANOTTO KOSKIEN LISTAAMATTOMIEN YHTIÖIDEN HALLINNOINNIN KEHITTÄMISTÄ

Kannanotto

Sellaisten yhtiöiden, joiden omistus pohja on laaja tai toiminta on laadultaan ja laajuudeltaan huomattavaa tai joiden toiminta on alueellisesti taikka valtakunnallisesti merkittävää, tulisi noudattaa nykyistä listayhtiöille annettua suositusta siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioiden mahdollista comply or explain -periaatteen mukaisesti eli siten, että poikkeaminen ja poikkeamisen syy on ilmoitettava. Tällaisia yhtiöitä ovat esimerkiksi laajasti omistetut osuuskunnat, suuret osakeyhtiöt ja keskinäiset vakuutusyhtiöt. Harkintaan siitä, noudattaako yhtiö suositusta ja miltä osin, voi vaikuttaa esimerkiksi se, onko yhtiöllä ulkopuolisia sijoittajia.

Myös sellaisten suurten yhteisöjen, jotka harjoittavat lakisääteistä toimintaa tai muuten tarjoavat yleisen edun kannalta merkittäviä palveluja, kuten pankit ja vakuutusyhtiöt, on aiheellista viestiä toiminnastaan ja noudattaa hyvästä hallinnointitavasta annettuja ohjeita ja suosituksia siltä osin kuin se on niiden erityispiirteet huomioiden mahdollista comply or explain -periaatteen mukaisesti. Kooltaan ja toiminnaltaan pienimmille pankeille ja vakuutusyhdistyksille listayhtiöille suunnatun suosituksen soveltaminen voi olla työlästä. Paikallisten pankkien ja vakuutusyhdistysten osalta riittävää olisi esimerkiksi vain selostaa noudattavansa oman yritysryhmänsä sovittuja menettelytapoja. Suotavaa olisi, että tällaisessa asetelmassa kehitettäisiin yhteisiä hallinnointi- ja ohjausperiaatteita ryhmätasolla.

Myös kunta- ja valtio-omisteisten osakeyhtiöiden tulisi omaksua hyvän hallinnointitavan ja siihen liittyvän toiminnan läpinäkyvyyden periaatteet. Näidenkin yhtiöiden osalta on kuitenkin huomattava, että esimerkiksi yhtiön koko tai muut seikat voivat vaikuttaa siihen, soveltuuko listayhtiöille suunnattu suositus niiden noudatettavaksi.

Useat listaamattomat yritykset toimivat jo listayhtiöille annetun suosituksen mukaisesti. Toisissa yrityksissä suositusten käyttöönotto tarkoittaisi taas suuria rakenteellisia muutoksia. Niiden yritysten, joille listayhtiöille annetun suosituksen voidaan katsoa soveltuvan, ei ole käytännössä mahdollista siirtyä välittömästi suositusten noudattamiseen, vaan yrityksissä kannattaa pohtia menettelytapoja ja mahdollisia muutoksia omista lähtökohdista käsin.

Näin ollen yrityksen tulisi tilanteensa mukaisesti ratkaista, missä aikataulussa se voi noudattaa annettua suositusta tai onko sen rakenteessa jotain sellaista, minkä vuoksi se jättää noudattamatta suositusta tai osaa siitä.

Listayhtiöille annettu suositus on liian raskas pienten yritysten sovellettavaksi erityisesti suosituksen sisältämien laajojen tiedonantovelvollisuuksien vuoksi. Suosituksen noudattaminen aiheuttaisi niille myös liikaa kustannuksia esimerkiksi julkistettavien tietojen jatkuvan päivitystarpeen vuoksi. Keskuskauppakamari pitää kuitenkin tärkeänä, että pienemmillekin yrityksille annetaan kuvaus siitä, mitä hyvä hallinnointitapa on ja kuinka se palvelee yritystä ja sen sidosryhmiä.

Asialuettelo

Keskuskauppakamarin hallitus on hyväksynyt oheisen asialuettelon. Sen avulla yritykset voivat kehittää hallinnointiaan ja kiinnittää huomiota sen ongelmakohtiin. Asialuettelo on jaettu yhtiökokousta, hallitusta, toimitusjohtajaa, palkitsemisjärjestelmiä, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa, tilintarkastusta, yhtiöjärjestystä, osakassopimusta, lunastus- ja suostumuslausekkeita sekä tiedottamista käsitteleviin osiin. Lisäksi asialuettelo sisältää perheyriksille tarkoitettua osion sukupolvenvaihdoksista. Jokaisessa osiossa on

yleiskuvauksen jälkeen joukko kysymyksiä, joiden avulla yhtiöt voivat pohtia, onko kyseisiin asioihin kiinnitetty riittävästi huomiota yhtiössä ja onko sen tarpeellista kehittää järjestelmiään.

Asialuettelo on laadittu ensisijaisesti osakeyhtiömuotoisia yhtiöitä ajatellen, mutta sen periaatteita voidaan soveltaa myös muihin yrityksiin.

Pienempiä yhtiöitä kannustetaan asialuettelon avulla corporate governancen kehittämiseen. Yritykset voivat hyödyntää annettua asialuetteloä omien tarpeiden mukaisesti. Asialuettelolle ei ole asetettu voimaantuloaikaä.

Tausta

Keskuskauppakamarin hallitus asetti lokakuussa 2004 listaamattomien yritysten corporate governance –työryhmän. Työryhmää on johtanut Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiö Varman toimitusjohtaja Matti Vuoria. Työryhmä on valmistellut syyskuussa 2005 valmistuneeseen raporttiin perustuen kannanoton ja asialuettelon listaamattomien yritysten hallinnoinnin kehittämiseksi, jotka Keskuskauppakamarin hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.1.2006.

Liite

Asialuettelo listaamattomien yhtiöiden hallinnoinnin kehittämiseksi.